

SAK

TYÖTÄ

TOISTEMME

PUOLESTA

Pienituloisten ostovoiman lasku

29.6.2023 julkaistun tiedotteen tilastoliite

Väite:

Noin kahdessa vuodessa
palkansaajien reaaliensiot ovat
menneet takapakkia 14 vuotta.

Laskelmissa katsotaan reaaliensioita eli ostovoimaa. Se lasketaan suhteuttamalla palkan ja hintojen muutoksia toisiinsa. Käytännössä ostovoima mittaa esimerkiksi sitä, miten monta kassillista ruokaa omalla palkalla pystyy ostamaan.

Takapakki tarkoittaa sitä, kuinka pitkä aika täytyy mennä taaksepäin, jotta vuoden 2023 reaaliensiot eli ostovoima on ollut aiempaa korkeampi. Käytännössä tämä vastaa kysymykseen, koska viimeksi palkalla on pystynyt ostamaan yhtä vähän tavaroita ja palveluita kuin nyt.

Ostovoimakriisin (kuviossa energiakriisi) seurauksena palkansaajien ostovoima on mennyt takapakkia 14 vuotta

Esimerkkejä eri aloilta

Eri toimialojen reaali-palkkojen kehitys	Montako vuotta ostovoima heikentyminen on vienyt taaksepäin	Mihin kvartaaliin asti takapakkia reaali-palkkoissa?
Maa- ja metsätalous	15	2008Q4
Teollisuus	15,25	2008Q3
Elintarviketeollisuus	15,25	2008Q3
Tekstiili-, vaatetus- ja nahkateollisuus	13,25	2010Q3
Sahateollisuus	14,25	2009Q3
Paperi- ja kartonkiteollisuus	15	2008Q4
Kemianteollisuus	15,25	2008Q3
Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	14,75	2009Q1
Metalliteollisuus	18,75	2005Q1
Huonekalujen valmistus	14,75	2009Q1
Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto	15	2008Q4
Vesi- ja jätehuolto	16,25	2007Q3
Rakentaminen	15	2008Q4
Kauppa	14,5	2009Q2
Kuljetus ja varastointi	15	2008Q4
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	15	2008Q4
Informaatio ja viestintä	15	2008Q4
Rahoitus- ja vakuutustoiminta	14,75	2009Q1
Kiinteistöalan toiminta	15,25	2008Q3
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	22,75	2001Q1
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	15,25	2008Q3
Julkinen hallinto ja maanpuolustus	14,25	2009Q3
Koulutus	15,5	2008Q2
Terveys- ja sosiaalipalvelut	14,75	2009Q1
Taiteet, viihde ja virkistys	15,25	2008Q3

Miten tämä on laskettu?

- Laskelmien ydin on reaalin ostovoima = nimellisansiot / hintataso
 - Laskelmia varten nimellisiä palkkakehityksiä ja inflaatiokehitystä (KHI) on indeksoitu samaan perusvuoteen, minkä jälkeen reaalin ostovoima on saatu laskettua
 - Puolestaan euromääräiset luvut on saatu käyttämällä indeksin perusvuoden palkkaa tai muuntamalla rahan arvoa KHI:n mukaisesti
- Vuoden 2023 osalta tilastot ja laskelmat perustuvat ennusteisiin
 - Inflaatioennuste (5,5 %) on valtiovarainministeriön
 - Palkkaennuste perustuu viimeisimpään sopimuskierrokseen + arvioihin, miten sopimukset osuvat eri toimialoille/ammateille
- Ansiotulojen laskua on verrattu vuoteen 2021, koska inflaatio alkoi kiihtyä vuosien 2021 ja 2022 taitteessa
 - Ansioiden lasku on tapahtunut kumulatiivisesti parin vuoden aikana
- Puolestaan ”kuinka monta vuotta on otettu takapakkia” perustuu reaaliansiotasoindeksin vertailemiseen
 - Kuinka pitkä aika täytyy mennä taaksepäin, jotta vuoden 2023 reaaliansiot ovat olleet aiempaa korkeammat
- Laskelmissa on tarkasteltu **kokonaikaisia työntekijöitä** eli osa-aikaisia ei ole mukana
- Lisätietoja laskelmista SAK:n ekonomisti Tatu Knuutila

Väite:

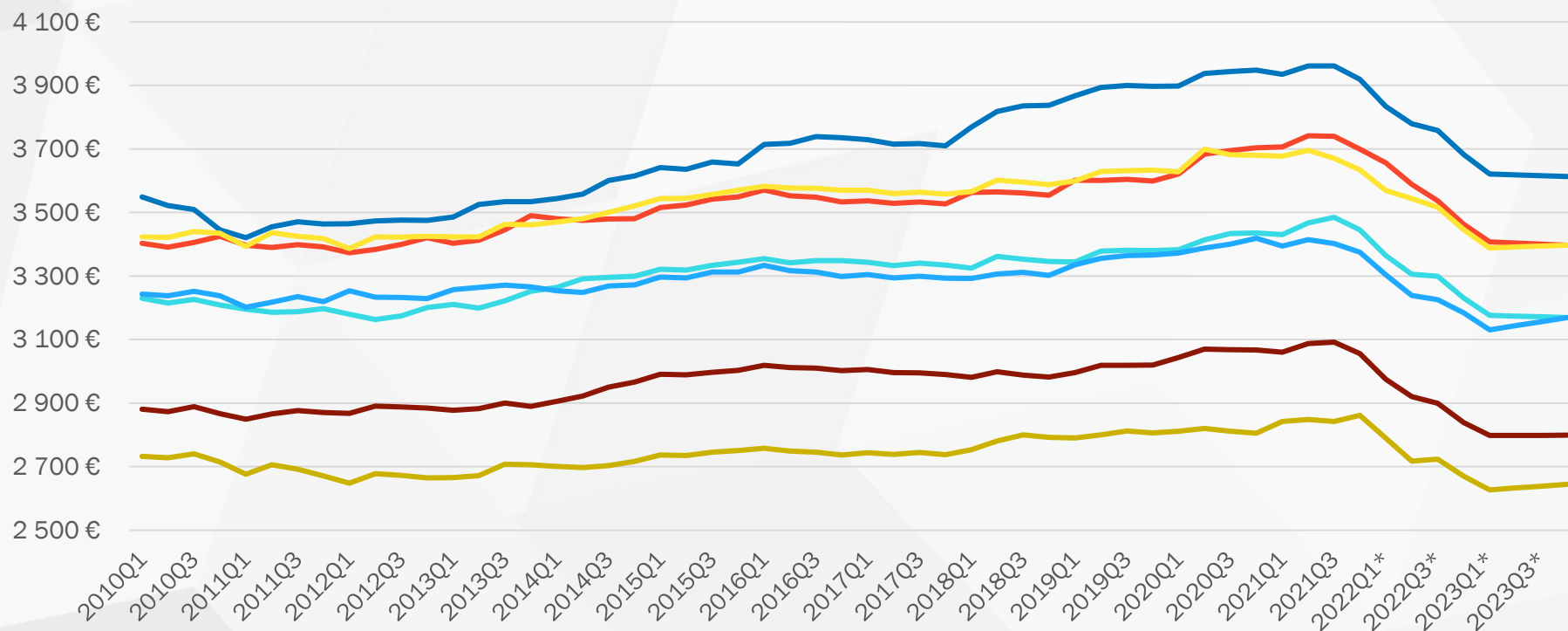
Pienituloisimpien palkansaajien ostovoima on heikentynyt keskimäärin 166 eurolla kuukaudessa.

Kaikkien palkansaajien ostovoima on pienentynyt merkittävästi, mutta siitä koituvat ongelmat osuvat erityisesti pienituloisiin, koska heillä suurempi osa ansioista menee jokapäiväiseen kulutukseen.

Toimialat (dia 7) ja ammatit (dia 8) on valittu niin, että ne edustavat SAK:laisia keskituloisia (dia 7) ja pienituloisia (dia 8).

Kaikki palkansaajat, laskettu mediaanien perusteella
vuoden 2023 hintatasossa

Keskituloisten säännölliset reaaliensiot € / kk

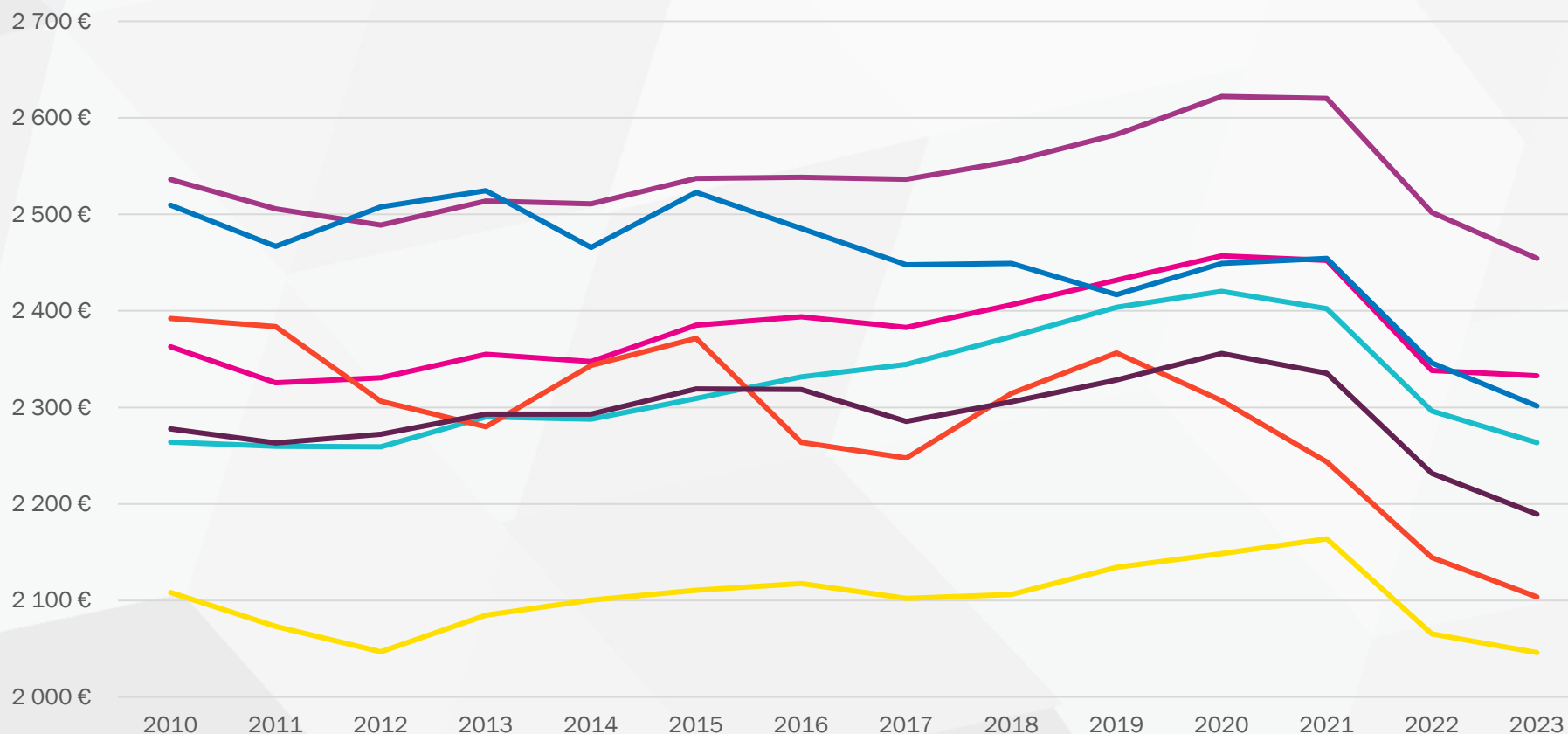

- 13-15 Tekstiili-, vaatetus- ja nahkateollisuus
- 16 Sahateollisuus
- 31 Huonekalujen valmistus
- G Kauppa
- I Majoitus- ja ravitsemistoiminta
- N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta
- Q Terveys- ja sosiaalipalvelut

Paljonko reaaliensiot laskeneet vuodesta 2021?	€ /kk
Tekstiili-, vaatetus- ja nahkateollisuus	348 €
Sahateollisuus	344 €
Huonekalujen valmistus	298 €
Kauppa	298 €
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	204 €
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	289 €
Terveys- ja sosiaalipalvelut	246 €

Kaikki sektorien palkansaajat, laskettu 1. desiiien perusteella
vuoden 2023 hintatasossa

Pienituloisten säännölliset reaaliensiot € / kk

- Ammatit yhteensä
- 52 Myyjät, kauppiat ym.
- 53 Hoivapalvelun ja terveydenhuollon työntekijät
- 75 Elintarvike-, puutyö- ja vaatetus- ja jalkinealan valmistustyöntekijät ym.
- 81 Prosessityöntekijät
- 91 Siivoojat, kotiapulaiset ja muut puhdistustyöntekijät
- 93 Teollisuuden ja rakentamisen avustavat työntekijät

Paljonko reaaliensiot laskeneet vuodesta 2021?	€ / kk
Ammatit yhteensä	166 €
Myyjät, kauppiat ym.	139 €
Hoivapalvelun ja terveydenhuollon työntekijät	120 €
Elintarvike-, puutyö- ja vaatetus- ja jalkinealan valmistustyöntekijät ym.	153 €
Prosessityöntekijät	140 €
Siivoojat, kotiapulaiset ja muut puhdistustyöntekijät	118 €
Teollisuuden ja rakentamisen avustavat työntekijät	146 €